

трансформацію реакційної здатності в біохімічні перетворення в організмі людини. Біоорганічна хімія є вихідним рівнем таких дисциплін, як біохімія, фармакологія, мікробіологія та ряду інших природничих наук, які вивчаються студентами – майбутніми лікарями. Щодо біохімії і фармакології безпосередньо, то біоорганічна хімія – це статична біохімія в аспекті хімічної характеристики біологічно-активних сполук, це хімічна характеристика стероїдів, терпенів, алкалоїдів, ізопреноїдів, які становлять основу багатьох ліків.

При вивченні біоорганічної хімії потрібно дотримуватись принципового розподілу і послідовності викладання матеріалу, що склався в світовій практиці. При інтерпретації дослідів спонукати студентів до осмислення трансформації реакційної здатності сполук в пробірці в таку в організмі людини. Особливу увагу необхідно звернути на методи вивчення основних об'єктів біоорганічної хімії (білків, вуглеводів, ліпідів і інші). При цьому не повинно бути переважання відомостями з органічної хімії, які не стосуються живих організмів. Необхідно приділяти увагу суто хіміко-органічним поняттям і термінам настільки, наскільки це необхідно для вивчення основних об'єктів біоорганічної хімії. Наприклад, не потрібно детально розбирати конформацію Ньюмена. Це явище слід вивчати в такому об'ємі, щоб пояснити перехід ациклічної форми глюкози в циклічну. І не більше.

Аналогічно з ароматичністю, механізмом утворення хімічних зв'язків; ароматичність – коротко: чергування зв'язків, цикл – і все. При цьому розглядати ароматичність безпосередньо на біологічних сполуках – фолікуліні, вітамінах РР, В₆, а не на бензені.

Підходити до вивчення об'єктів біоорганічної хімії з різних сторін: то з боку структури, то – з наявності функціональних груп, то – з боку їх кислотності і основності, окисно-відновних властивостей.

Через весь арсенал дослідів повинна витись нитка мотивації, що біоорганічна хімія – основа біохімії, фармакології, а посередньо через них – патофізіології і клінічних дисциплін.

Такий підхід до вивчення біоорганічної хімії дозволяє повно охопити і створити уяву про органічну сполуку і відповідає основним канонам психології засвоєння.

Біоорганічна хімія виконує соціальне замовлення підготовки лікарів, фармацевтів, зоотехніків, мікробіологів та інших спеціалістів природничих наук.

Смірнова О.В.

Роль загальнотеоретичних дисциплін у підготовці медичних кадрів

Реформа системи охорони здоров'я потребує високо кваліфікованих фахівців у сфері профілактики, своєчасного виявлення захворювання та лікування. Підготовка має вестися ще в середній школі. Того, хто хоче присвятити себе служінню людям, треба орієнтувати на важку, повсякденну, кропітку працю і дуже відповідальну, тому що в руках лікаря життя людини.

Базові знання майбутні лікарі мають отримати на перших курсах медичних закладів. Загально теоретичні дисципліни такі як хімія, біологія, фізика, є фундаментальними і формують основу для розуміння та засвоєння медико-теоретичних та клінічних дисциплін.

Медична та біоорганічна хімія створюють підґрунтя для пояснення суті фізико-хімічних процесів живого організму. Хімія оточує людину з першого дня народження і супроводжує все життя. Серед хімічних сполук є корисні, які використовуються для лікування хвороб. Але багато токсичних речовин, потрапляння яких в організм людини може порушити нормальний хід біохімічних процесів і навіть викликати смертельні отруєння. Тому лікар, а особливо сімейний лікар, в руках якого здоров'я і дорослого і дитини, має отримати фундаментальні знання з хімії, пояснювати негативні наслідки впливу хімічних речовин і попереджати їх дію.

На курсі загальної хімії, створено багато методичних матеріалів, які допомагають студентам у засвоєнні програми з медичної та біоорганічної хімії: підручники з медичної та біоорганічної хімії, посібники з окремих найбільш складних розділів, збірники методичних розробок практичних занять, банки тестів з медичної та біоорганічної хімії для перевірки знань тощо.

Лікар має вчитися все життя. А навчання починається з опанування літератури. З прочитаного матеріалу треба вміти виділити основну думку, пов'язати її з попереднім матеріалом, вміти скласти короткий конспект, щоб навчитися послідовно висловлювати свою думку, що в свою чергу навчить лікаря логічно мислити і правильно встановлювати діагноз. Ці знання доповнюються лекційним матеріалом, в якому лектор в логічній послідовності пояснює причини та умови фізико-хімічних явищ, які можуть обумовити процеси в організмі людини.

Деякі теми винесені на самостійне вивчення, що як раз і дає можливість студенту навчитися самому опановувати матеріал, а кафедри мають створити для цього відповідні умови.

В процесі вивчення матеріалу необхідно звертати увагу на ті хімічні сполуки, з якими пересічна людина може зустрітися в житті і які можуть створити загрозу її життю. Ці знання стануть у пригоді в практичній діяльності лікаря для профілактики деяких ушкоджень або отруєнь хімічними речовинами та надання первинної допомоги. Використання на лекціях та практичних заняттях презентацій та анімацій дає можливість студенту краще уявити та зрозуміти деякі фізико-хімічні процеси в тому числі в організмі людини.

Хорошим підґрунтям для розвитку практичних навичок у студента та здатності аналізувати результати дослідів є самостійна робота студента на практичних заняттях: складання моделей органічних сполук для вивчення їх будови, виконання дослідів з подальшим аналізом одержаних результатів, виконання дослідницької роботи під керівництвом викладача.

Призначаючи лікарські препарати лікар має пам'ятати, що це хімічні речовини, дія яких обумовлена їх складом та будовою молекули. Якщо хворий неадекватно реагує на дію ліків, лікар має порадитися з фармакологами та

фармацевтами, щоб попередити негативну дію ліків. Тобто вивчаючи той чи інший матеріал студент має пов'язувати його з сумісними дисциплінами.

Час потребує якісної підготовки лікарів, що неможливо без співробітництва з іншими навчальними закладами для визначення спільних задач у вихованні достойних фахівців.

Сокур С.О., Ніжинська-Астапенко З.П.

Роль студентського наукового гуртка в підготовці майбутнього лікаря

Одним із методів засвоєння клінічної дисципліни являється проведення наукового гуртка. На кафедрі ендокринології практикується проведення тематичних реферативних засідань. Як правило, студенти зацікавлені в проведенні гуртків, заздалегідь знайомляться з тематичним планом і активно готуються до проведення гуртка. На протязі останніх років заняття наукового гуртка проводилось на тему: «Діабетична стопа: Клініка, діагностика, лікування», «Метаболічний синдром», «Гіпо- та гіперсоматотропізм», «Інсулінорезистентність». Здебільшого по затвердженій темі готується 3-4 доповіді в вигляді презентацій. Підготовка доповідей проводиться під керівництвом викладача кафедри, який відповідає за проведення даного гуртка. Використовується інформація клінічних спостережень, множинні літературні дані та дані електронних носіїв. Обов'язковим моментом в проведенні засідання гуртка являється демонстрація тематичних хворих та хворих з рідкісною ендокринною патологією. Використовуються також як наглядні посібники фільми, фотографії, художні твори в вигляді картин по даній ендокринній тематиці. Студенти приймають саму безпосередню участь в підготовці гуртка, готуються до клінічного розбору пацієнтів. Заняття гуртків проходять в активній формі, студенти із задоволенням збагачуються інформацією. Активними учасниками – гуртківцями являються студенти 2-5 курсів.

Таким чином, робота з інформаційними джерелами, корекція оглядового літературного матеріалу, детальний огляд пацієнтів з аналізом анамнезу, клінічних та лабораторних даних навчає студентів клінічному мисленню, вмінню застосовувати теоретичні знання на практиці, допомагає в виборі як майбутньої професії так і в підвищенні професіоналізму.

Станіславчук М.А., Савицька О.О., Мовчан Г.О.

Шляхи оптимізації підготовки студента-медика на клінічній кафедрі

При підготовці фахівця освітній процес в сучасному медичному вузі повинен, перш за все, сформувати і розвинути його як особистість, що має внутрішні позитивні спонукання до своєї професійної діяльності. Перед людиною, яка вирішила присвятити себе медицині, виникає ряд важливих питань: яким повинен бути сучасний лікар, які якості та навички належить йому здобувати за роки навчання, щоб приносити максимум користі людям, суспільству, які труднощі і здобутки принесе майбутня робота?

На кафедрі внутрішньої медицини №1 Вінницького національного медичного університету ім. М.І.Пирогова приділяється особлива увага питанням підготовки і формування усіх складових світогляду майбутнього